

Stručni rad

ULOGA RAZREDNIKA NA PREDMETNOM STUPNJU OSNOVNE ŠKOLE

Manica Ferk, prof. tjelesnog odgoja

2. osnovna škola Slovenska Bistrica

Sažetak

Većina učitelja na predmetnom stupnju osnovne škole postanu i razrednici. Obavljanje tog posla odgovorno je i zahtjevno, a pritom se ostavlja malo vremena za sam pedagoški rad s odjelnom zajednicom. Najprije je predstavljena uloga učitelja i njegove kakvoće, jer Pšunder smatra da je svaki razrednik najprije učitelj [2]. Nakon toga je predstavljena uloga razrednika i njegovi zadaci. Rad odnosno uloga razrednika temelji na vođenju odjela, pojedinca - učenika, analizira odgojne i obrazovne probleme učenika, surađuje s roditeljima i školskom savjetodavnom službom. Zadaci razrednika su predstavljeni pomoću raznih autora. Naglasak je prije svega na pedagoškim zadacima razrednika.

Ključne riječi: učitelj, razrednik, razredništvo, predmetni stupanj, odjelna zajednica.

1. UVOD

Razrednik je za učenika prvi učitelj na kojeg se može osloniti, obratiti mu se kada se radi o pitanju njegovog osjećanja i svakodnevnog života u razredu i školi. Svjestan sam da je zadatak zahtjevan i odgovoran. Zahtjevniji je od zadatka učitelja, jer svi razrednici su također učitelji. Razrednik mora biti učinkovit, što ovisi o njegovom znanju, snalažljivosti, osobnim karakteristikama i potrebama djece. Razrednik mora naći vrijeme za pojedinačnog učenika kao i vrijeme za djelovanje odjelne zajednice. Prilikom svog rada razrednik brine za dobrobit učenika, uspješnost, dobro osjećanje i osobnu sreću učenika za vrijeme odgojno-obrazovnog procesa. Navedene vještine razrednik stekne dugogodišnjim radnim iskustvom.

2. Učitelj - definicija uloge

Učitelj se oblikuje na način da dobije kvalifikaciju, profesionalno se razvija, djeluje funkcionalno, voli svoj posao i emotivno je inteligentan (to znači da s toplinom reagira na poštenost, probleme i stiske). Iz tih osobina učitelja možemo razabrati da se godinama u školskom prostoru pojavljuje u tri uloge: kao djelatnik, stručnjak i čovjek. Te uloge moraju biti usklađene i uvijek se pojavljuju zajedno. Kao djelatnik učitelj odgovara strukturi. Kao stručnjak mora biti vjeran svoj strukovnom području i mora znati svoje znanje odgovarajuće predstaviti populaciji koju uči. Na kraju je učitelj čovjek, što znači da ima kako dobre tako i loše osobine.

Učitelj kao stručnjak mora biti svjestan da se cjelokupni školski rad gradi na povjerenju u njegove osobne kvalitete i profesionalnu osposobljenost. Znači učitelj ima određenu slobodu odnosno autonomiju i od njega samog ovisi koliko kreativan će biti u predavanju svog gradiva.

3. Razrednik

3.1. Definicija uloge razrednika

Po 63. členu Zakona o organizaciji i financiranju odgoja i obrazovanja (Ur. l. br. 2007.) razrednik je onaj koji vodi rad odjelnog zbora učitelja, analizira odgojne i obrazovne rezultate odjela, brine o rješavanju odgojnih i obrazovnih problema pojedinih učenika, surađuje s roditeljima i školskom savjetodavnom službom, odlučuje o odgojnim mjerama i obavlja ostale zadatke u skladu sa zakonom. Po programskim smjernicama razrednik obavlja temeljne uloge:

- kao osoba koja povezuje školu, povezuje svoju odjelnu zajednicu s ostalim sustavima u školi i izvan nje,
- kao odgojitelj planira i organizira situacije u kojima učenici preuzimaju odgovornost za svoje postupke,
- kao animator podstiče i motivira učenike i učitelje da preuzmu svoj dio odgovornosti,
- kao osoba koja planira zajedno sa svim sudionicima planira i vrednuje rad u odjeloj zajednici,
- kao posrednik u problematičnim situacijama pobrine da se cijeli proces rješavanja sukoba odvija konstruktivno,
- kao osoba koja informira pobrine da sve potrebne informacije dođu do osoba kojima su potrebne (učenici, roditelji i članovi zbora učitelja),
- kao administrator uređuje potpisanu dokumentaciju - brine o bilješkama, evidencijama i piše svjedodžbe.

3.2. Definicija zadatka razrednika

Zadaci razrednika:

- vođenje odjela,
- vođenje pojedinačnog učenika,
- suradnja s raznim sudionicima u školi i izvan nje,
- skrb za vlastiti profesionalni razvoj.

Razrednik neprestano bdije nad klimom u odjelu, ako uoči probleme (sam ili mu to kažu ostali sudionici), s njima se suoči. Promjene može postići dobrim radom u okviru sati razrednog odjela. Razrednik može poboljšati svoje promatranje učenika ako se pridržava određenih uputa [4]. Razrednik mora dobro promatrati, slušati i osjetiti učenika iz različitih gledišta. Ažmanova kaže: »Svaki učenik želi biti primijećen i prihvaćen od strane kolega u školi i učitelja, a posebno od strane razrednika [1] Za vrijeme školovanja mu je potrebno da ga netko vodi i prati, ponekad i pomoć i savjet, naime razvija se kao osoba i tjelesno, razvija svoj identitet i oblikuje sliku o sebi, stječe socijalne vještine i zadovoljava svoje temeljne potrebe.«

Razrednik s roditeljima neposredno surađuje na dvije različite razine: informativno i obrazovno. Nedostatak informativne razine je da je komunikacija jednostrana, roditelji dobivaju informacije o učeniku, a razrednik od roditelja ne sazna puno. Poznavanje obitelji je važno u uspješnom razvoju učenika. Kod zahtjevnije problematike razrednike se poveže sa stručnim tijelima u školi i stručnim institucijama izvan škole. Vlastiti profesionalni razvoj razrednika ključan je za dobar rad razreda.

Razrednik surađuje također s učiteljima odjelnog zbora učitelja, od kojih dobije informacije o postignućima, radu i funkcioniranju pojedinačnih učenika te odjela kao cjeline.

3.3. Izazovi u poslu razrednika u praksi

U današnje vrijeme važno je da je razrednik dobro povezan sa svim sudionicima u odgoju i obrazovanju. Donosi stiske, dileme, pomanjkanje osobnih kontakata i s tim povezane poteškoće u području učenja, odrastanja, osjećanja i pomanjkanja socijalnih vještina.

Učenici koji s razrednikom imaju dobar odnos povjeravaju mu svoje poteškoće, probleme, dileme, pitanja, stiske. Dobar razrednik nađe vrijeme da ih sasluša i pomogne im u rješavanju poteškoća. Učenici - devetoškolci se razredniku najčešće obrate sa sljedećim problemima: razočarenje zbog ocjena, tuga, ljutnja, nisko samopouzdanje, konflikti s kolegama u školi kao i s učiteljima, problemi u odnosima sa svojim roditeljima.

Razrednik sve poteškoće, probleme koje mu povjere učenici i roditelji kao i ostali učitelji mora znati rješavati, udubiti se i rješavati problem zajedno s ostalim učiteljima kao i roditeljima.

Cilj rada razrednika je da se učenici međusobno poštuju, znaju saslušati, da su zadovoljni i da se u školi osjećaju dobro i sigurno.

U današnje vrijeme - covid situacije, rad razrednika je posebno važan jer je učenicima uskraćeno druženje, mjere za sprječavanje širenja covida su još uvijek aktualne, veliki broj učenika je prebolio covid. Epidemija je kod svih učenika ostavila posljedice koje se odražavaju u individualizmu učenika, strahu od budućnosti, stiskama i odnosima u obitelji, niskoj motivaciji za učenje. Zato je uloga razrednika vrlo važna, jer učenicima pomaže, vodi ih, usmjerava, s njima je u čestom dnevnom kontaktu i daje im podršku.

4. ZAKLJUČAK

Uloga razrednika predstavljena je s namjerom da se naglasi važnost te funkcije. Razrednik prije svega mora biti čovjek koji zna slušati, pomoći, usmjeravati učenike i njihove roditelje. Dobar razrednik je spreman pomoći u bilo koje vrijeme. Rezultati dobrog odnosno uspješnog rada razrednika vide se u napretku učenika i dobroj suradnji s njihovim roditeljima. Cilj rada razrednika je da se učenici međusobno poštuju, znaju saslušati, da su zadovoljni i da se u školi osjećaju dobro i sigurno.

5. POPIS LITERATURE

- [1.] Ažman, T. (2012.), *Moderni razrednik: priručnik za osposobljavanje učitelja za vođenje odjelnih zajednica*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za školstvo
- [2.] Pšunder, M. (2006.), [Razrednik@starš.oš](#). Ljubljana: Supra.
- [3.] Zakona o organizaciji i financiranju odgoja i izobrazbe (Ur. l. br 2007.), 63. članak
- [4.] Žagar, D. (2001.), *Razrednik: uloga, rad i odgovornost*. Ljubljana: Jutro.